

ментация страхового ринку є проявами основної тенденції страхового маркетингу.

Слід відмітити, що об'єктами сегментації страхового ринку є страхувальники, страхові продукти та страхові компанії-конкуренти. Сегментація страхового ринку проводиться за критеріями (способом оцінки вибору сегмента ринку для страхових продуктів чи страхової компанії) й ознаками - способом виділення даного сегменту на ринку.

Сегментація страхового ринку за споживачами, продуктами і конкурентами повинна взаємно доповнювати одна одну. Отримані результати доцільно розглядати в комплексі, що дозволить правильно вибрати найефективніший сегмент ринку.

Література

1. Закон України «Про страхування» від 7 березня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1996. — № 16. — Ст. 52.
2. Данніков О. В. Формування та розвиток маркетингу страхових компаній // Формування ринкової економіки. — К., 2006. — Спецвип.: Т. 2: Маркетинг: теорія і практика. — С. 744—755.
3. Черданцева І. Г. Тенденції розвитку маркетингу в страхових компаніях України // Чернівецький університет. Науковий вісник. Сер. Правознавство. — Чернівці, 2009. — Вип. 10: Економіка. — С. 112—117
4. www.forinsurer.com — Інтернет-журнал про страхування.

Петухова О. А.,

старший викладач кафедри статистики ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

СТАТИСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ НЕРІВНОСТЕЙ В ОПЛАТІ ПРАЦІ РІЗНИХ СОЦІАЛЬНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

Висвітлено питання нерівностей в оплаті праці, які мають місце на ринку праці країни і в її регіонах. Проведено статистичне дослідження диференціації рівня оплати праці в Україні.

Petukhova O. A.,

Senior Lecturer, Department of Statistics SHEI «KNEU by V.Getman»

STATISTICAL STUDY OF WAGE INEQUALITY OF DIFFERENT SOCIAL GROUPS

The questions of pay inequalities that exist in the labor market of the country and its regions. A statistical study of differentiation of wages in Ukraine.

Соціальною ціною ринкових реформ в Україні стало різке зниження рівня життя основної маси її населення. Якщо кілька

років тому ще точилися дискусії навколо питання, чи слід визнати наявність бідності в Україні, то сьогодні її масове поширення та довготривалий характер є беззаперечними. У чому ж причини розшарування доходів сучасних українців? Як держава може регулювати рівень доходів громадян, сприяти соціальній рівності в країні? Всі ці питання потребують вирішення. Їх нагальність обумовлює важливість дослідження проблем нерівності доходів в Україні і актуальність цієї теми.

Доходи учасників ринкової економіки розподіляються за факторами виробництва (земля, праця, капітал, здібності до підприємництва). У ринковій економіці вважається нормальним і припустимим будь-який дохід, який отримується в результаті участі у вільній конкуренції на ринках товарів і послуг, капіталів і робочої сили. Основними каналами доходів населення є:

- трудові доходи робітників (заробітна плата, премія і т. д.);
- доходи від підприємництва (прибуток);
- доходи від власності (рента, відсотки і т. д.);
- доходи від індивідуальної трудової діяльності;
- інші надходження (спадщина, аліменти, гонорар).

Нерівність доходів характерна для всіх економічних систем.

Серед причин нерівномірності розподілу доходів виділяють: відмінності у здібностях (фізичних та інтелектуальних), відмінності освіти і кваліфікації, працьовитість і мотивацію, професійну ініціативність і схильність до ризику, походження, розмір і склад сім'ї, володіння власністю і становище на ринку, удачу, везіння і дискримінацію.

Що стосується державного регулювання доходів, то держава може регулювати диференціацію доходів за допомогою фіскальної та соціальної політики.

Якщо рівень фіскальних вилучень доходів економічних суб'єктів зростає, це зменшує їхні можливості і послаблює стимули до нарощування інвестицій, розширення виробництва, що пригнічує сукупну пропозицію та економічну активність.

Зростання економіки та процеси модернізації, що відбулися в Україні, супроводжуються безпрецедентним зростанням нерівності в розподілі результатів економічної діяльності. В останні роки йшов інтенсивний процес перерозподілу загального обсягу грошових доходів на користь високоприбуткових груп на тлі скорочення частки доходів найбільш бідних груп населення. Майнове розшарування в Україні — одне з найбільших з-поміж європейських країн. Україна стала рекордсменом з нерівності на пострадянському просторі (разом з Росією).

Нерівність у розподілі спостерігається на рівні підприємства, галузі, у міжгалузевому й міжрегіональному розрізі. Найбільш високі заробітки концентруються в паливно-енергетичному комплексі, металургії, вугільній промисловості, сферах фінансів, кредитування й страхування, роздрібній торгівлі, нерухомості, заробітна плата в яких перевищила середній рівень по країні в 2,5 разу. У цей час найбільш диференційованою стала оплата праці банківських працівників, серед яких в 2009 р. оплата праці 10 % найбільш високооплачуваних працівників у 40 разів перевищувала заробітки 10 % найбільш низькооплачуваних.

Проблема поляризації українського суспільства найсильніше виявляється в зростанні доходів від власності та підприємницької діяльності, нерівності витратків на заощадження й придбання нерухомості та навіть нерівності витратків на покупку непродовольчих товарів і оплати послуг]. За загальними оцінками дослідників, у руках заможних українців акумульовано приблизно 85 % усіх заощаджень у банківській системі, 57 % грошових доходів, 92 % доходів від власності та 96 % витратків на покупку валюти.

Проблема несправедливої нерівності доходів в Україні полягає в тому, що еліти забезпечують собі доходи, які багаторазово перевищують валовий внутрішній продукт на душу населення. Причому, чим нижчим є рівень продуктивності регіональної економіки і, відповідно, нижчим рівень життя населення регіону, тим сильніше проявляються контрасти.

За географічною ознакою розшарування доходів відбувається за рахунок того, що центри промисловості по країні розподілені не однаково. Найнижчий рівень доходів характерний для південно-східних областей, де менше поширені самозайнятість і тимчасова трудова міграція, тобто там, де населення гірше адаптувалося до нових соціально-економічних умов. Трохи краща ситуація в областях із відносно високим розвитком незареєстрованого сектора економіки, включаючи особисте підсобне господарство.

Зростання рівня доходів середньостатистичного українця відбувається в більшій мірі за рахунок промислових центрів. Найбільш доходними містами в Україні вважаються м. Київ, Донецька, Запорізька, Дніпропетровська області.

Залишається значною диференціація рівня оплати праці серед найманих працівників різних видів економічної діяльності та регіонів. Найбільш оплачуваними є працівники авіаційного транспорту та фінансових установ, а серед промислових видів діяльності — зайняті на виробництві продуктів нафто перероблення та в добуванні паливно-енергетичних корисних копалин. Рівень

оплати праці у цих видах економічної діяльності перевищив середній по країні більше, ніж у 2 рази. Значно нижчою залишається заробітна плата працівників сільського господарства, рибальства та рибництва, установ охорони здоров'я та соціальної допомоги.

Серед регіонів найнижчою була заробітна плата працюючих у Тернопільській області (на 22,7 % менше за середній рівень), а найвищий її рівень (на 72,3 % більше за середній рівень по Україні), спостерігався у м. Києві. Вище за середню заробітну плату отримували працівники Донецької (106,1 %) та Київської (104,6 %) областей.

Для подолання розшарування доходів державою, важливим представляється також створення умов для зростання доходів, одержуваних від трудової діяльності. При розробці відповідних заходів політики доходів і зайнятості слід врахувати, що збільшення реальних трудових доходів населення може бути наслідком: по-перше, стабілізації макроекономічної динаміки, що забезпечує зростання реальної заробітної платні; по-друге, встановлення економічно і соціально обґрунтованих рівнів мінімальної заробітної платні з поетапним наближенням її розміру до рівня прожиткового мінімуму і, по-третє, забезпечення оптимальної між професійної і міжгалузевої диференціації заробітної платні всіх категорій працюючих.

Ще однією необхідною умовою для подолання сильної диференціації в Україні є реформування системи соціального захисту, направлене на посилення її адресності і пов'язане з регулюванням величини гарантованого мінімального доходу.

Першочерговим завданням є проведення повномасштабної пенсійної реформи, оскільки лише в такий спосіб можна кардинально поліпшити становище сьгоднішніх пенсіонерів при стимулюванні економічної активності населення працездатного віку.

Необхідно принципово змінити діючу систему пільг. Існування розвиненої системи пільг (в оподатковуванні, в оплаті цілої низки послуг тощо) є однією з болючих точок нинішньої соціальної політики.

Література

1. Бідність в Україні. Звіт Світового банку в 2010 році. Департамент людського розвитку в Україні, Білорусі та Молдові, регіон Європи та Середньої Азії. Звіт № 39887 — UA.

2. Соціальні індикатори рівня життя населення. Державний комітет статистика України. — Київ, 2009. — С. 127—128.

3. *Ільчук Л. І.* Моніторинг соціальної ситуації в Україні: аналіз та прогноз (листопад 2010 р.)

4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> — сайт Державного комітету статистики України

5. Making Transition Work for Everyone: Poverty and Inequality in Europe and Central Asia. World Bank: Washington DC, 2006.

Поліщук М. Ю.,

аспірантка кафедри стратегії підприємств, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Polishchuk Maryna,

Ph. D student
Kyiv National Economic
University
named by Vadym Hetman
Ukraine

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ МЕТАЛУРГІЙНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

STRATEGIC DIRECTIONS OF THE METALLURGICAL COMPLEX OF UKRAINE

Розглянуто сучасний стан розвитку та проаналізовано основні проблеми металургійної галузі України. Запропоновано стратегічні напрямки покращення ефективності діяльності металургійних підприємств.

The current status of development and analyzes the main problems of metallurgical industry in Ukraine. A strategic directions to improve the efficiency of metallurgical enterprises.

Металургійний комплекс в Україні — це системоутворююча, стратегічна галузь, яка дозволяє отримувати позитивне сальдо торговельного балансу країни та формувати валютні резерви Національного банку. Більш ніж 40 % валютних надходжень України формуються гірничо-металургійним комплексом. У випадку занепаду металургійної галузі, в економіці спостерігатиметься мультиплікативний негативний ефект, що буде проявлятися у порушенні макроекономічної стабільності та скороченні зайнятості у низці суміжних галузей [1].

Згідно з даними World Steel Association [2], Україна в світовому рейтингу в 2011 році займала 8 місце з виробництва сталі та заліза. Станом на липень 2012 року, ці показники змінилися — 7 місце з виробництва заліза та 10 позиція з виробництва сталі. За оцінками експертів, ці показники до кінця 2012 року погіршаться.

Занепад металоспоживчих галузей призвів до різкого скорочення внутрішнього попиту на металопродукцію. У результаті